

Quan els poetes pensen

VÍCTOR
OBIOLS

Caldria una ment amb un do de síntesi comparable al de l'autor per ser capaç de resumir l'essència de gairebé vint anys de pensament aforístic al més alt nivell. I la llengua dels periòdics, encara que l'investim de la retòrica crítica, com és el cas, no dona per a tant. Ni el nostre temps de lectura ha estat el necessari, ni la urgència contingent és l'adequada. Un pensament analític segregat amb la lentitud de la gestació dels éssers – amb un pòsit d'experiència, d'emoció i de lectures, de reflexió lenta i de tensió intel·lectual sostinguda i matisada, d'esforç estructural i de perícia en les formulacions expressives – no és cosa que es pugui reduir als dos mil cent caràcters de la columna.

L'aventura literària de Camps, que començà amb *La nuu. Contes de l'horitzó* (1974), publicat als llegendaris Llibres del Mall quan duïen coberta de paper d'estrassa i la portada de Tàpies, ha seguit un curs insòlit. De la poesia visual a la poesia discursiva. I ara, aquí, trobem el pensador. No hi ha res més apassionant que les meditacions d'un poeta. El pensament segueix els seus propis viarans, plens d'il·luminacions, de ramificacions, d'estupor (el grec *tháuma*), de troballes, d'endevinacions, d'espetecs de la idea o d'apotegmes sorprenents, d'elaboracions que demanen un sobreesforç per part del lector. Cal estar dotat d'una potència intel·lectual superior per seguir-li, en certs moments, el fil discursiu d'un pensament de volada i densitat considerables. Camps recorda de vegades la proesa a la qual es lliurà Valéry en els seus *Cahiers*: constrènyer mitjançant la intel·ligència tot el que envolta la fràgil condició humana, els més alts interrogants i els més enfonyats racons de la realitat de l'existència. Rigorosa anàlisi de problemes vinculats al llenguatge i a l'escriptura, a la metafísica, però no únicament.

Camps fa un esforç lúcid i crític per desemmascarar impostures psíquiques o bé socials que falsegen la nostra realitat, des d'una honradesa intel·lectual que l'honora. La seva exploració radical i refinada ens fa molta falta en aquests temps de barbàrie galopant. ♦♦

LA FIGURACIÓ DEL(S) SENTIT(S)
CARLESCAMPS I MUNDÓ
CAFÈCENTRAL/
EMBOSCALL
136 PÀG./10,00 €

Paul Auster no ha vist mai 'Mary Poppins'

MARINA
ESPASA

Paul Auster és com l'Espanyol: capaç de disparar-li lligues al Barça i després caure eliminat per un equipet de segona B. Els seus lectors ho saben i en llegeixen, pacients, un llibre rere l'altre, en busca del que van trobar, fa temps, en novel·les tan certades com *El palau de la lluna*, *El llibre de les il·lusions* o l'encara fonamental *Trilogia de Nova York*: aquella intensitat, aquella capacitat d'explicar de manera senzilla coses tan complicades com una història d'amor, l'obsessió per construir la identitat literària, els jocs formals o els referents novaiorquesos. A vegades tenen recompensa, com a *Sunset Park*, la novel·la de fa tot just un any, i a vegades no tanta, com aquelles *Bogeries de Brooklyn* de mal record. Aquesta vegada toca dietari.

No és la primera vegada que Auster n'escriu un: ja n'havia publicat dos, el primer dels quals, *La invenció de la solitud*, és molt recomanable. *Diari d'hivern* podria considerar-se'n una mena de continuació, no temporal, però sí conceptual. Seria un llibre de no-ficció si no fos que Auster s'ha dedicat a fer tan difuses les fronteres entre vida i literatura, i avui és tan valorada l'exposició pública de les interioritats de cadascú, que no esmerçarem ni una línia més a mirar de classificar-lo: és l'últim Paul Auster, i amb això ja n'hi ha prou per aixecar rebombori.

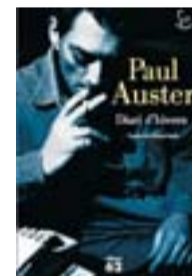
El llibre satisfarà moltes ànsies de tafaneria sana: és ple de detalls personals sobre la vida d'un escriptor famós, com ara quins cereals menja al matí, en quantes i quines cases ha viscut al llarg de la seva vida, quin dia de l'any es van conèixer amb la seva dona actual, Siri Hust-

vedt (de qui reproduceix un fragment d'un poema en prosa que és un dels moments més intensos del llibre) i què fan per celebrar un aniversari d'enamorats, quantes noies li han robat el cor (atenció: afirma que no ha estat un gran Casanova), quants atacs de pànic ha tingut, o que s'enorgulleix de no haver vist mai *Mary Poppins*.

Al costat de moments de despullament total que transmeten emoció de debò, com els fragments en què parla de la mort de la mare i del funeral del pare, hi ha detalls que el traeixen, com no especificar l'adreça exacta de la seva casa actual després d'haver llistat les vint anteriors: no és que li desitgem que cap boig assalti el seu castell de Park Slope, a Brooklyn, però sí fem de dietaristes exactes, fem-ho fins al final.

De tota manera, seria injust no reconèixer que el llibre té moments d'inspiració que tallen l'alè, com un dels últims paràgrafs, en què Auster compara l'escriptura amb la dansa i diu que "escriure comença en el cos". Alguna cosa hi deu tenir a veure la magnífica traducció d'Albert Nolla. O que hi ha informacions útils per entendre més coses de l'obra de l'autor nord-americà, com les seves estades a França, o la seva predilecció per la poesia de Keats. Però a vegades aquests fragments vénen seguits d'una digressió tediosa o d'una enumeració de records excessiva: no oblidem que Paul Auster és un dels defensors a ultrança del *Me'n recordo*, de Joe Brainard (un altre llibre que han de posar a la llista, i al capdamunt de tot, si encara no l'han llegit), un artista plàstic que va tenir la pensada d'enumerar, un rere l'altre, tota una tirallonga de records, remots i recents, de la seva vida. Llegits tots seguits tenen un efecte hipnotitzador, que obliga el lector a començar a recordar – i a enumerar, si té un ordinador a prop –. Al cap de poques hores, el viatge al passat està garantit.

Però Auster ha abusat una mica del poder de les llistes, i sembla que hagi engiponat el llibre amb materials dispersos. Com diuen els metges quan no tenen un diagnòstic clar, caldrà esperar i veure. Esperar el pròxim Auster, i veure què. ♦♦

DIARI D'HIVERN
PAUL AUSTER
TRADUCCIÓ D'ALBERT NOLLA
EDICIONS 62
294 PÀG./18,90 €

L'efímera bellesa de les coses

DAMIÀ
ALOU

Pocs autors com Osamu Dazai encarnen la figura de l'escriptor maleït d'una manera més conscient, desesperada i japonesa. Nascut el 1909 amb el nom de Shuji Tsushima, fill d'un ric terratinent, la seva mare va donar a llum onze fills i va patir una malaltia crònica que li va impedir ocupar-se'n, la qual cosa potser explica la necessitat d'estima que sentí Dazai tota la vida, i que el portà a rodar contínuament d'una amant a l'altra en una vida caòtica. Des de molt jove demostrà un gran talent per la literatura, i quedà marcat pel suïcidi de l'autor que més admirava, Ryunosuke Akutagawa, i poc temps després, la nit abans dels

exàmens finals de secundària, va cometre el seu primer intent de suïcidi. Després d'un breu pas per la universitat per estudiar literatura francesa i de ser desheretat per la seva família per haver anat a viure amb una geisha, començà a publicar l'any 1935 amb un relat titulat *Tren*, una història autobiogràfica en què s'imposava ja el seu segell personal. I és que l'obra de Dazai, com podrà veure tot aquell que llegeixi els nou relats que componen el volum *Ocho escenas de Tokio*, és una mena de purga poètica de la seva vida, un intent d'explicar per què els homes "sempre estan lluitant contra la por". En pocs autors com Dazai trobem una col·lisió tan forta entre el sentit de l'honor japonès i el desig de desfer-se dels lligams socials a través d'una immersió en el

OCHO ESCENAS...
OSAMU DAZAI
TRAD. DE Y. OGIHARA
IF. CORDOBÉS
SAJALÍN
158 PÀG./16 €

sexe, les drogues i l'alcohol. I al mateix temps que es titlla de "droga nihilista" i es considera "el més rèptil de tots els joves del Japó", a cada un dels seus relats hi trobem un afany de redempció, una recerca d'un motiu per viure, efímer sempre, que el duria al suïcidi, en companyia de la seva amant, el 1948. Considerat des d'aleshores un dels més grans escriptors moderns, hem de celebrar la iniciativa de l'editorial Sajalín de donar-lo a conèixer per primer cop en castellà; primer amb la publicació de *Indigno de ser humano* i ara amb aquests relats magníficament editats i traduïts, cadascun acompanyat d'una foto que ens mostra les cares tendres, desesperades i –a moments– felices d'aquest extraordinari escrutador de l'ànima que fou Osamu Dazai. ♦♦